

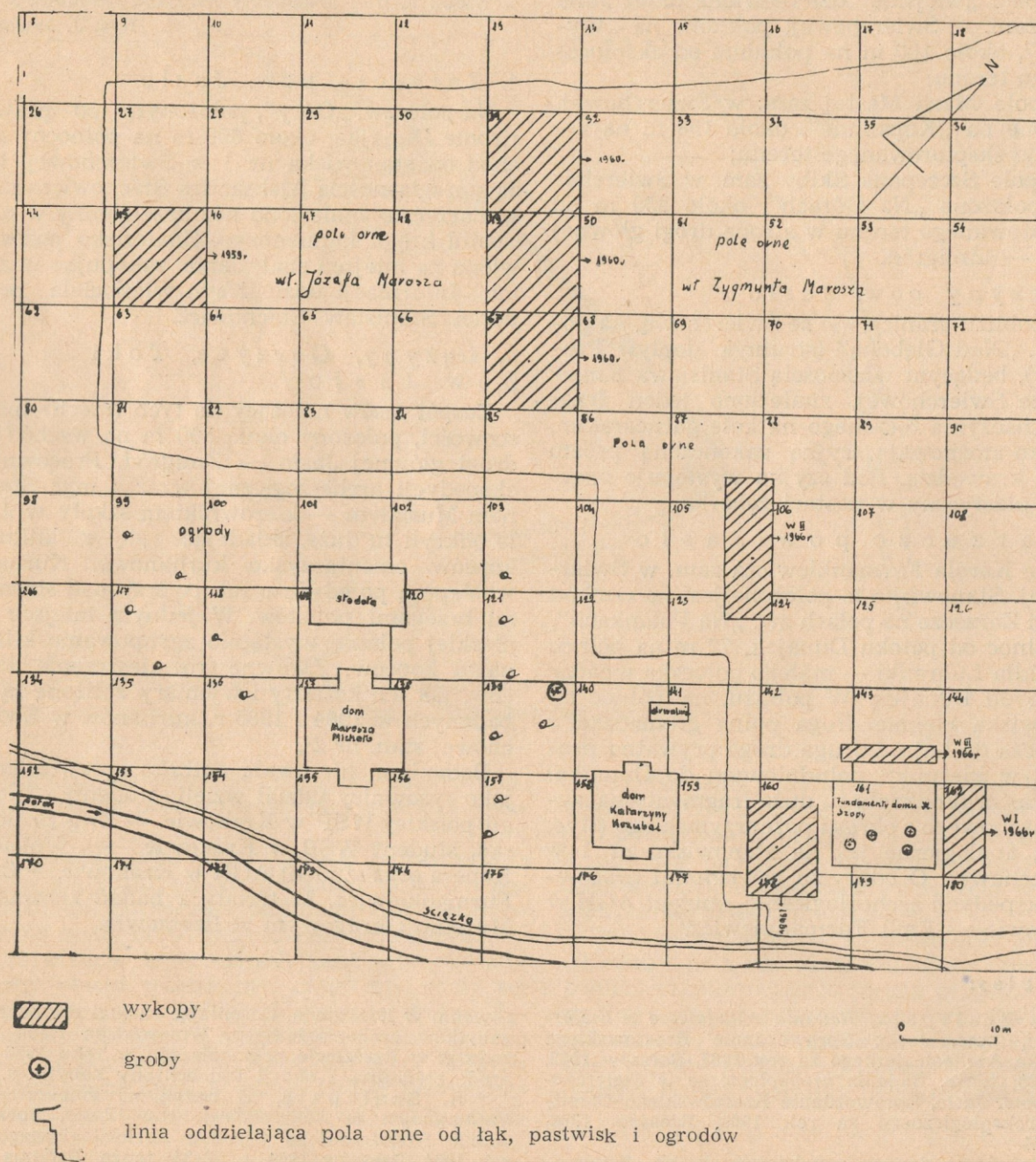
Z badań nad osadnictwem prahistorycznym w Wietrznie pow. Krosno

Cmentarzysko i osada z epoki brązu(?)

Badania wykopaliskowe w Wietrznie pow. Krosno w roku 1966 podyktowane były wieloma względami, w tym koniecznością zabezpieczenia grobów popielnicowych. Podobnie jak w roku 1965, odsłonięto je podczas pogłębiania ziemi w obrębie domu budowanego na działce Henryka Szopy. W roku 1965 natrafiono na 2 groby popielnicowe. Opublikował je niżej podpisany¹. W cytowanej publikacji kolejność pochówków oznaczono jako grób 1 i grób 2.

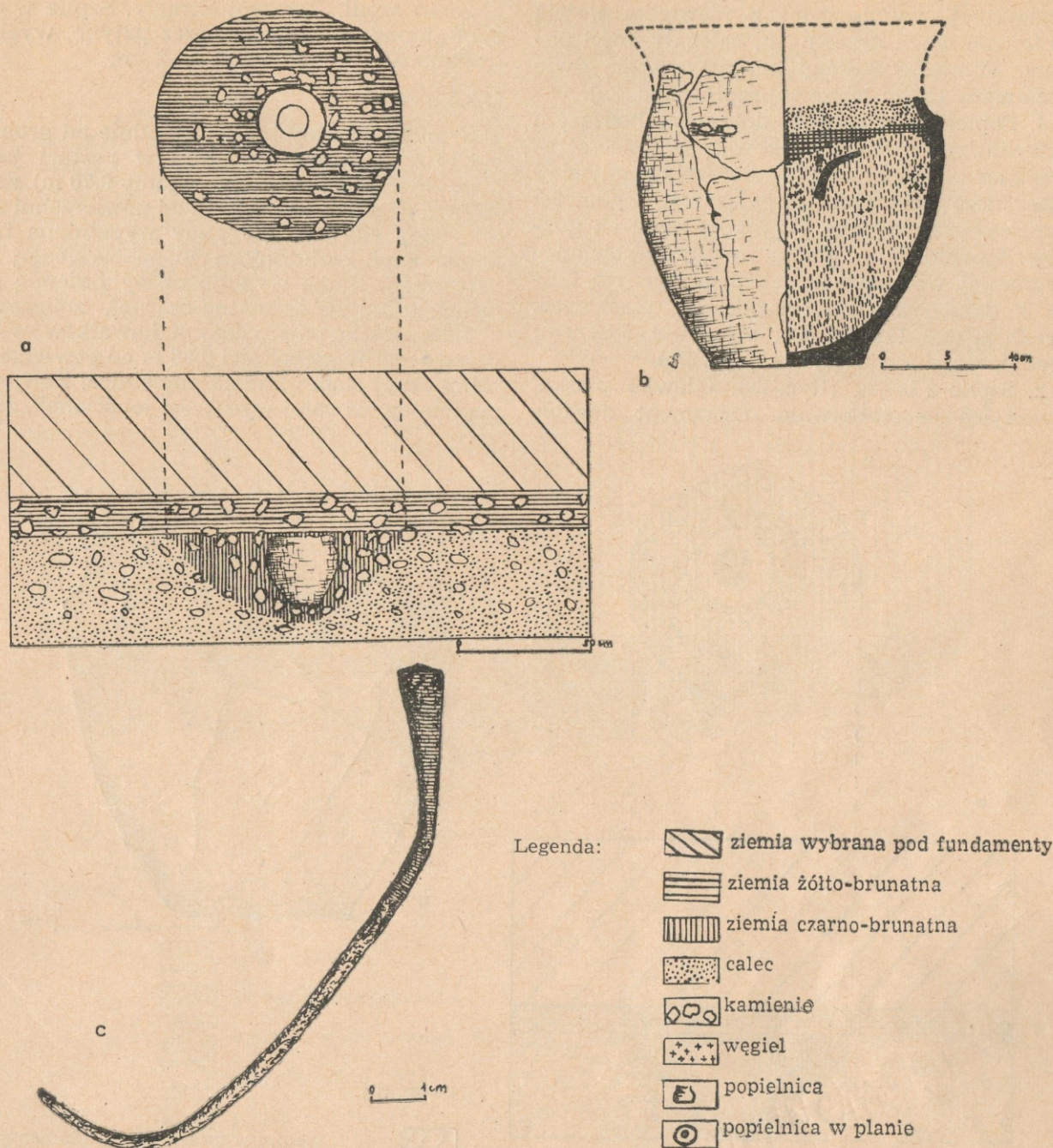
W roku 1966 odsłonięto również dwa groby. W celu kolejnego oznaczania, pochówki badane w 1966 r. a opisane poniżej, mają liczbę 3 i 4. Obydwa pochówki zabezpieczone zostały przez autora poniższego sprawozdania².

Wychodząc z założenia, że poza wykopem fundamentowym budynku Henryka Szopy, mogą ewentualnie znajdować się następne groby, przystąpiono we wrześniu 1966 r. do badań wykopaliskowych³. Badania skoncentrowano w najbliższym sąsiedztwie budynku, w terenie zniszczonym częściowo przez pomocnicze robo-

Ryc. 1. Wietrzno pow. Krosno. Plan wykopów na osadzie i cmentarzysku z epoki brązu(?).

Rys. D. Janowska

Ryc. 2. Wietrzno pow. Kresno. Cmentarzysko popielnicowe, grób nr 3. a — plan i profil grobu; b — popielnica; c — szpila z brązu.

Rys. D. Janowska

ty budowlane. Objęły one wykop W I/1966. Umieściliśmy go od północnej strony wykopu fundamentowego (Ryc. 1). W październiku przeprowadzono dalsze badania, zakładając wykop W II/1966 oraz wykop W III/1966⁴. Sposób założenia i rozmiary wykopów uzależnione były całkowicie od sąsiedztwa murów fundamentowych budynku oraz od układu działek stanowiących własność Stanisława Rożnowskiego. St. Rożnowski nie zezwolił na prowadzenie badań w obrębie jego pola.

Grób 3

Grób 3 oddalony był na zachód od grobu 2 o 1,90 m. Wyróżniony został w postaci jamy o kształcie nieco zbliżonym do elipsy (długość

jamy 0,94 m; szerokość jamy 0,88 m), zalegającej w głębokości 0,58 m od powierzchni ziemnej. Część górnej partii jamy wypełniona była kamieniami, skupiającymi się mniej więcej na jej partii środkowej. Jama wypełniona była ziemią glinistą o barwie brunatno-czarnej, zmieszaną z bardzo niewielką ilością węgla drzewnych. W głębokości 0,88 m od powierzchni ziemnej (na całej jej wysokości) otaczały ją kamienie. Krawędź naczynia częściowo rozbita. Wewnątrz popielnicy, w jej górnej części, ułożono warstwę z brył drobnopiękistego piaskowca o barwie żółto-rudawej. Bryły piaskowca przylegały do ścianek popielnicy. Grubość warstwy piaskowca wynosiła 2 cm, a złożona była bezpośrednio na ziemi wypełniającej gór-

ną część popielnicy. Poniżej ziemi barwy żółto-brunatnej, wymieszanej z niewielką ilością drobnych węgla drzewnych, zalegały kości palone. Pomiędzy kośćmi znajdowały się dwie rozłamane części brązowej szpili (Ryc. 2a).

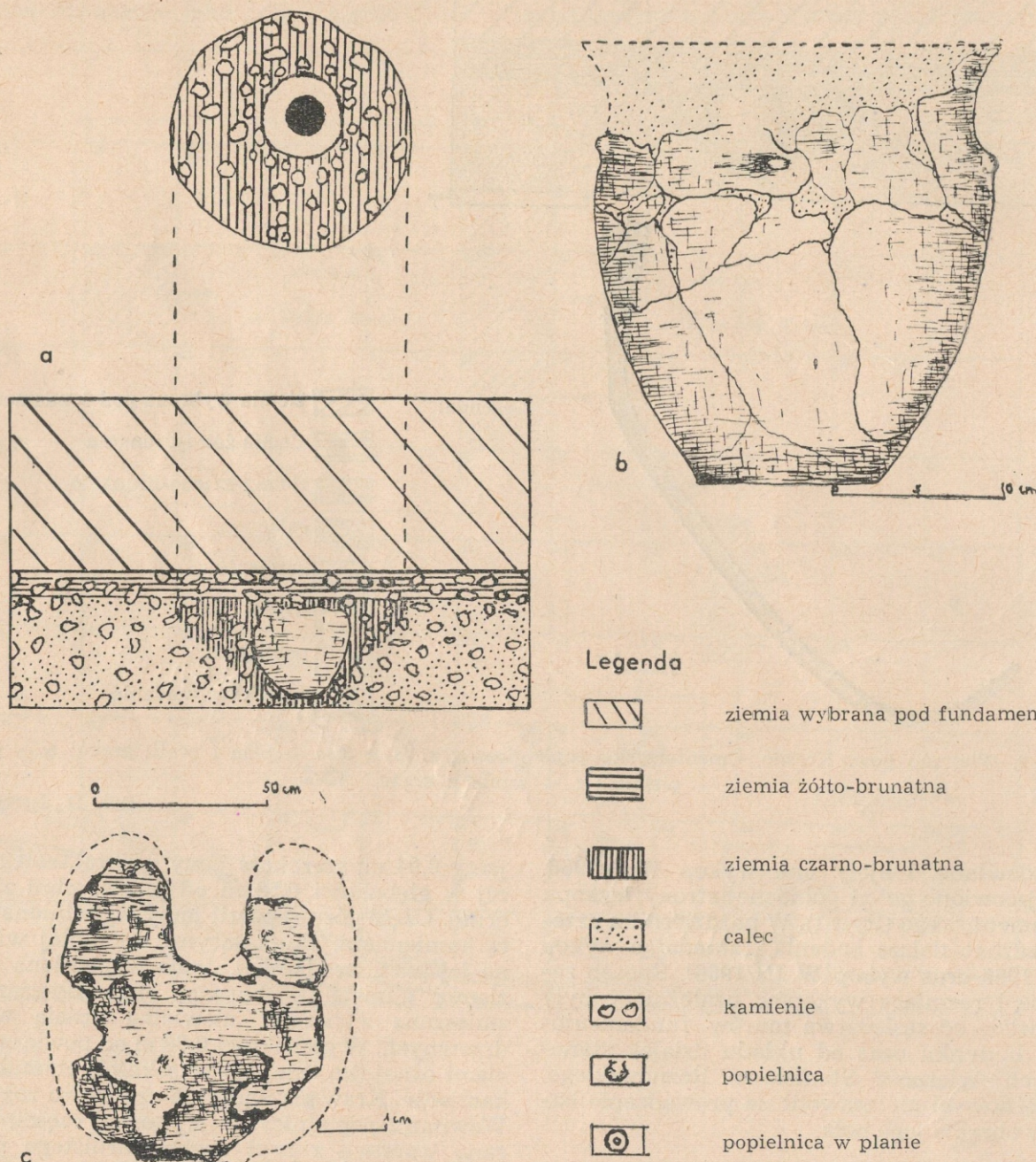
1. Popielnica o płaskim dnie, przechodzącym w wydłużony nieco beczułkowaty brzusiec. Krawędź mocno odchylona. Z czterech stron naczynia, nieco powyżej największej wydętości brzucha, przyczepione pary poprzecznych guzków. Powierzchnia gładka o barwie ciemno-brunatnej, wewnątrz z odcieniem czarnym. Gлина z domieszką gruboziarnistego piaskowca. Średnica dna 11x11,2 cm; wysokość 25,3 cm; średnica otworu 24 (?) cm (Ryc. 2b).

2. Szpila z brązu (Ryc. 2c). Główka płaska, zwężająca się stożkowato. Ornament dookol-

nych, poprzecznych bruzd rozmieszczony na 3/4 długości szpili. Przekrój okrągły. Szpila w dużym stopniu zniszczona przez patynę, wygięta i złamana. Długość szpili 14,2 cm.

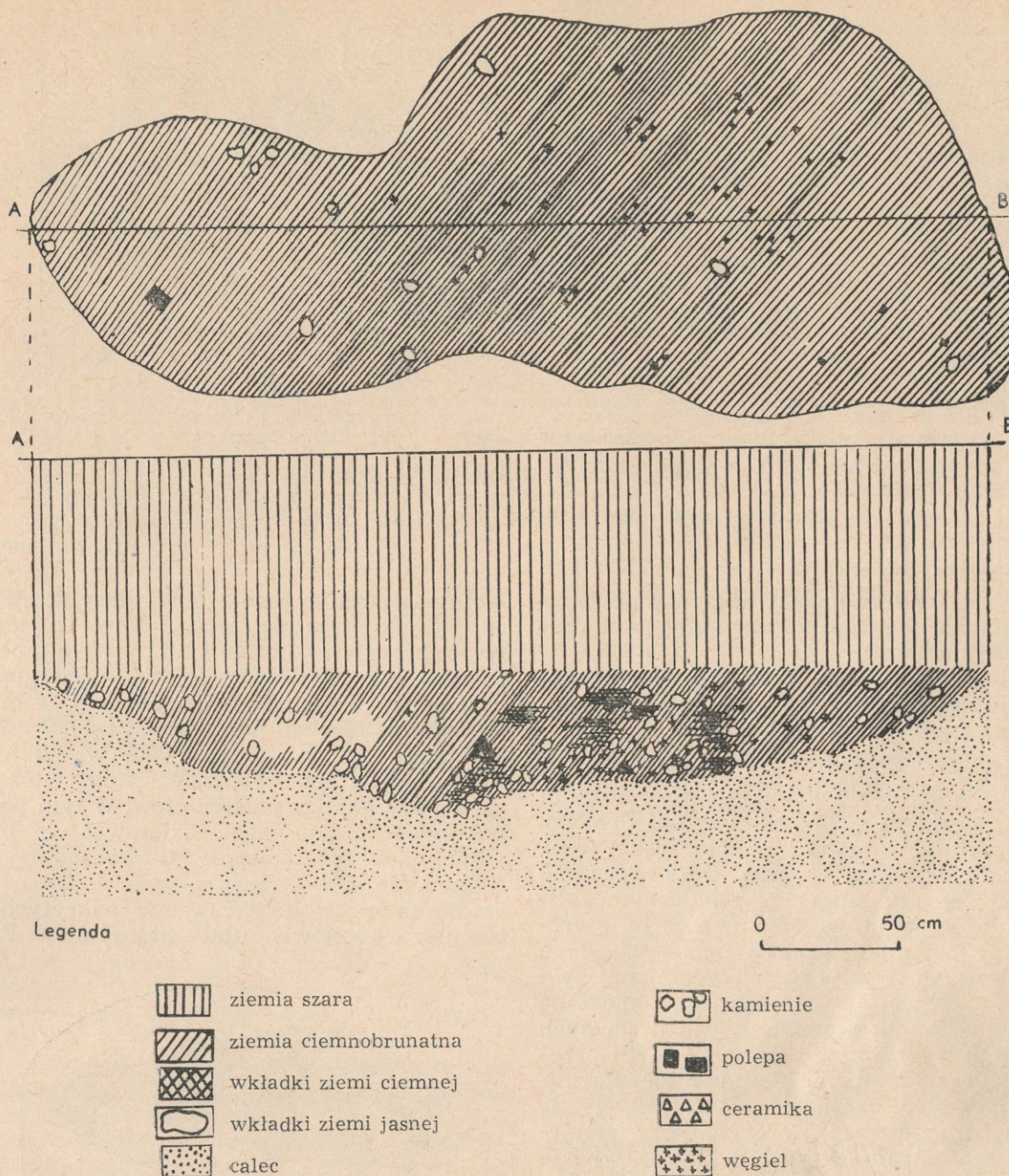
Grób 4

Grób 4 oddalony był na południe od grobu 3 o 4,16 m. Wyróżniony został w postaci jamy o kształcie kolistym (długość jamy 0,70 m), zalegającej w głębokości 0,58 m od powierzchni ziemi ornej. Górna część jamy wypełniona była kamieniami, rozłożonymi luźno na całej jej przestrzeni. Jama wypełniona była ziemią gliniastą, o barwie brunatno-czarnej, zmieszanej z małą ilością pojedynczych kawałków węgla drzewnego. W głębokości 0,88 m od powierzchni ziemi ornej stała gliniana popielnica. Zewnątrz popielnicy, na całej wysokości jej ścianek, zale-

Ryc. 3. Wietrzo pow. Krosno. Cmentarzysko popielnicowe, grób nr 4. a — plan i profil grobu; b — popielnica; c — brzytwa z brązu.

Rys. D. Janowska

Ryc. 4. Wietrzno pow. Krosno. Wykop W I/1966 r. Plan i profil jamy J 1/1966 r.

Rys. D. Janowska

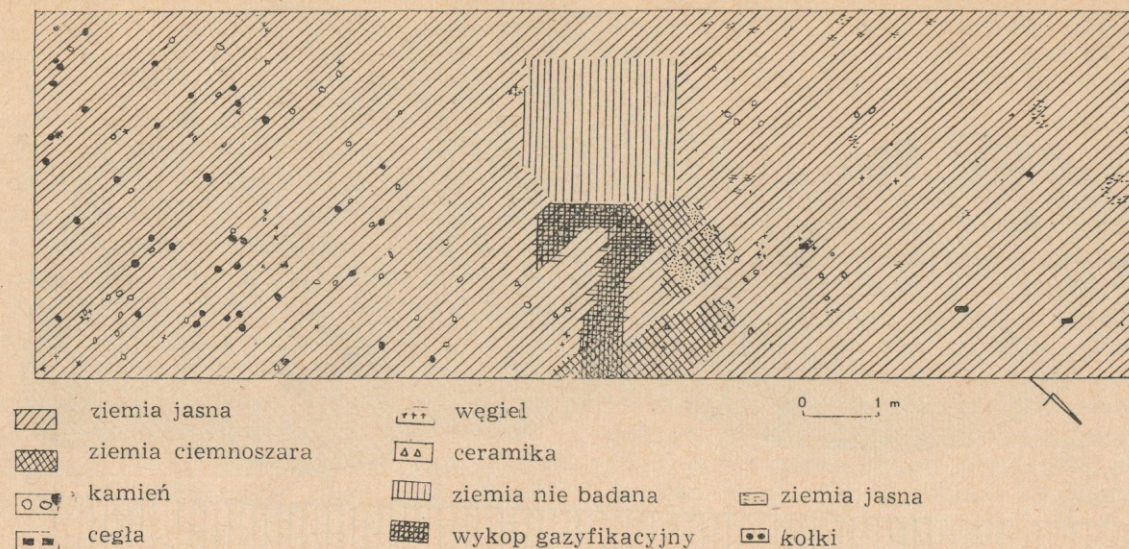
gały kamienie. Krawędź naczynia i jego partia górna częściowo rozbite. Kości i nieliczne węgle drzewne wypełniły 3/4 zawartości popielnicy (Ryc. 3a). Pomiedzy kośćmi niemal u samego ich wierzchu znajdowała się brzytwa z brązu.

1. Popielnica o dnie lekko wklęsłym, przechodzącym w wydłużony, nieco beczułkowaty brzusiec. Krawędź mocno odchylona. Z czterech stron naczynia, na najwyższej wydętości brzusca, przyczepione pojedyncze guzki. Powierzchnia gładka o barwie ciemnobrunatnej, wewnątrz czarna. Gлина z domieszką gruboziarnistego piaskowca. Średnica dna 10 cm; wysokość 25,5 cm; średnica otworu 24,7 (?) cm (Ryc. 3b).

2. Brzytwa z brązu (Ryc. 3c) z podwójnym ostrzem. Uchwyt odtracony. Fragmenty ostrza zniszczone.

Wykop W I/1966

W wykopie W I/1966 o wymiarach 3,75x10,00 m natrafiono na jamę, którą oznaczono jako J 1/1966. Jama o kształcie nieregularnym, zbliżonym do elipsy (długość jamy 3,50 m, szerokość jamy 1,40 m) zalegała w głębokości 0,80 m od powierzchni ziemi ornej. Wypełniona była ziemią gliniastą o barwie brunatno-szarej, zmieszaną z bardzo niewielką ilością drobnych węgli drzewnych i drobnych fragmentów polepy. W partii przydennej jamy zalegały w układzie nieregularnym i nie na jednej głębokości kamienie — otoczaki. Środek dna jamy zajmowała ziemia piaszczysta szaro-brunatna, częściowo przepalona (Ryc. 4). W górnej partii jamy znajdowały się dwa fragmenty naczynia i pałciorek (zachowany we fragmencie).

Ryc. 5. Wietrznie pow. Krosno. Plan wykopu W II/1966 r.

Rys. D. Janowska

1. Dwa drobne fragmenty naczynia, powierzchnia gładka, wewnątrz i zewnątrz jasnobrunatna, przełom czarny.

2. Fragment paciorka szklanego o barwie zielonej, długość zachowana 0,5 cm, średnica otworu 0,3 cm, grubość ścianek 0,1 cm.

Wykop W II/1966

Wykop W II/1966 o wymiarach 5,00x15,00 m założony został na zachód od budynku Henryka Szopy (patrz plan osady i cmentarzyska) (Ryc. 5). Natrafiono w nim na jamę, którą oznaczono J II/1966. Jama o kształcie nieregularnym, zbliżonym do elipsy (długość jamy 2,60 m, szerokość jamy 0,78 m), zalegała w głębokości 0,38 m od powierzchni ziemi ornej. Wypełniona była ziemią o barwie brunatno-szarej, zmieszaną z niewielką ilością drobnych węgli drzewnych i drobnych fragmentów polepy. W partii przydennej zalegały kamienie złożone nieregularnie. Na różnych głębokościach jamy znajdowały się nieliczne drobne ułamki naczyń. Poza wymienioną jamę natrafiono na dwa inne niewielkie zagłębienia, które oznaczono J III/1966 i J IV/1966 oraz na ślady po kołkach (Ryc. 5, 6 i 7).

Wykop W III/1966

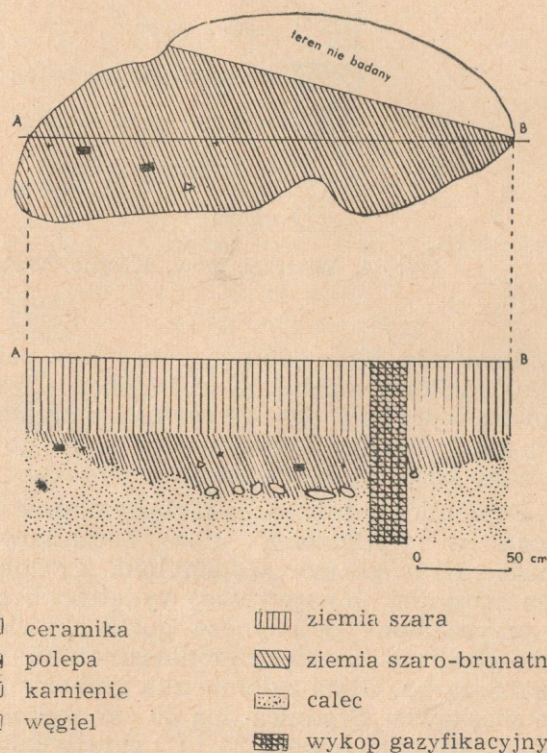
Wykop W III/1966 o wymiarach 1,80x10,00 m założono w najbliższym sąsiedztwie zachodniej ściany budynku Henryka Szopy⁵. Wykop zagłębiono do 0,90 m. W wykopie odsłonięto fragmenty różnych naczyń, w tym dno zniszczonej popielnicy (?) z otworem (w dnie).

Artykuł niżej podpisanego opracowany w roku 1965⁶, charakteryzował przebieg dotychczasowego rozumowania nad problematyką kultury łużyckiej w Wietrznie pow. Krosno⁷. Nadto stanowił wstępną próbę mikroanalizy materiałów uzyskanych z terenu cmentarzyska popielnicowego, z osady oraz z grodziska. Przedmiot więc ogólnego zainteresowania stanowiły związki, jakie mogły ewentualnie łączyć wymienione stanowiska.

Po badaniach przeprowadzonych w 1966 r. na cmentarzysku popielnicowym w Wietrznie pow.

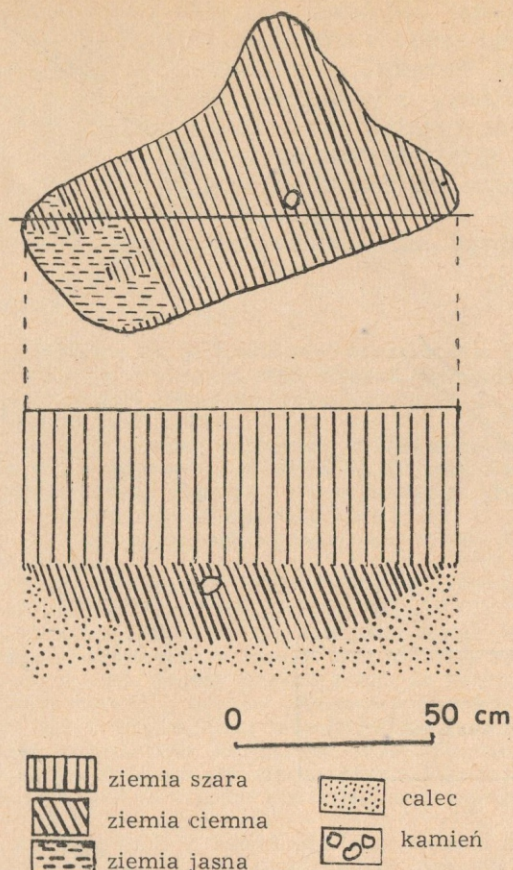
Krosno, charakter jego ogólnej klasyfikacji może być już nieco pełniejszy. Nowe materiały w postaci szpili z grobu 3 i brzytwy z grobu 4, pozwalają wprowadzić pojęcia bezwzględnej chronologii w oparciu o przedmioty z brązu. Dotychczas bowiem materiałami takimi z terenu osady ani z cmentarzyska w Wietrznie pow. Krosno nie dysponowaliśmy. Otóż poszczególne analizy przedmiotów, w tym przedmiotów z brązu mogą skierować w przyszłości nasze rozumowanie ku ewentualnej makroanalizie.

Charakter ewolucji brzytw odkrytych na terenie Jugosławii ujął najogólniej Fran-

Ryc. 6. Wietrznie pow. Krosno. Wykop W II/1966 r. Plan i profil jamy J III/1966 r.

Rys. D. Janowska

Ryc. 7. Wietrzno pow. Krosno. Wykop W II/1966 r.
Plan i profil jamy J IV/1966 r.

Rys. D. Janowska

ce Staré⁸ w następującym zdaniu: „V glav-
nem sta v Jugoslaviji zastopani dve obliki bri-
tev: dvorezna in enorzna; zadnjo označujemo
tudi kot polmesečni tip. Formalno kronološko
prištevamo dvorezne britve Ha A, enorezne, to
je polmesečne britve pa časovnemu horizontu
Ha B.”

O analogicznym zagadnieniu z terenów Cze-
chosłowacji Jan Filip napisał między innymi:
„Brzytwy były pierwotnie — za przykładem
wzorów północnych — przeważnie jednostron-
ne z rękojeścią na końcu. Później zajęły ich
miejsce brzytwy o podwójnym ostrzu, wzoro-
wane na formach południowych z wycięciem
w środku⁹. Jan Łuka wypowiada pogląd, że
brzytwy z podwójnym ostrzem datowane są
w Polsce na Hallstatt C, brzytwy zaś o jednym
ostrzu na Hallstatt D¹⁰. Z IV okresu epoki brą-
zu w Polsce odnotowuje brzytwy J. Kostrzew-
ski¹¹ oraz M. Gedl¹².

Brzytwa z podwójnym ostrzem z Wietrzna
pow. Krosno, nie posiada rękojeści, tym samym
więc próba dokonania ścisłej analogii jest nie-
możliwa. Wydaje się jedynie, że do brzytwy
wietrzańskiej można szukać podobieństw na
południu i południowym zachodzie od Karpat.
Zbliżony kształt podwójnego ostrza brzytwy po-
siada okaz z Ennsdorf¹³, brzytwa znaleziona
w Au w okolicy Kleinmünchen¹⁴, oraz z Inn-
sbruck — Hötting¹⁵. Te ewentualne (terytorial-
nie dość odległe) związki z obszarami Austrii
mogą być uzupełnione przez egzemplarz brzy-
twy, znaleziony w grobie 23 w miejscowości

Nynice, okręg Plzen¹⁶. Ostatni z wymienionych
egzemplarzy datowany jest na czas pomiędzy
HB i HC¹⁷ (według Reineckego).

Co się zaś tyczy szpili z Wietrzna (grób 3), to
nie ma ona zbyt licznych analogii. Zbliżony
kształt główki oraz zbliżony charakter orna-
mentacji posiada między innymi szpila z grobu
6 z miejscowości Diviaky okręg Prievidza¹⁸.
Z obszarów Burgenlandu (Austria) w grupie
baierdorfsko-velatitzkiej odnotowuje podobną
szpilę R. Pittioni. Szpila ta pochodzi z miej-
scowości Oslip¹⁹. Z tej samej grupy kulturowej
można by jeszcze przytoczyć egzemplarz z Un-
terrada²⁰ (Dolna Austria). Z miejscowości Sla-
deckovce okręg Nitra zbliżoną kształtem szpilę
J. Paulik odnotowuje w czakańskiej kulturze²¹.

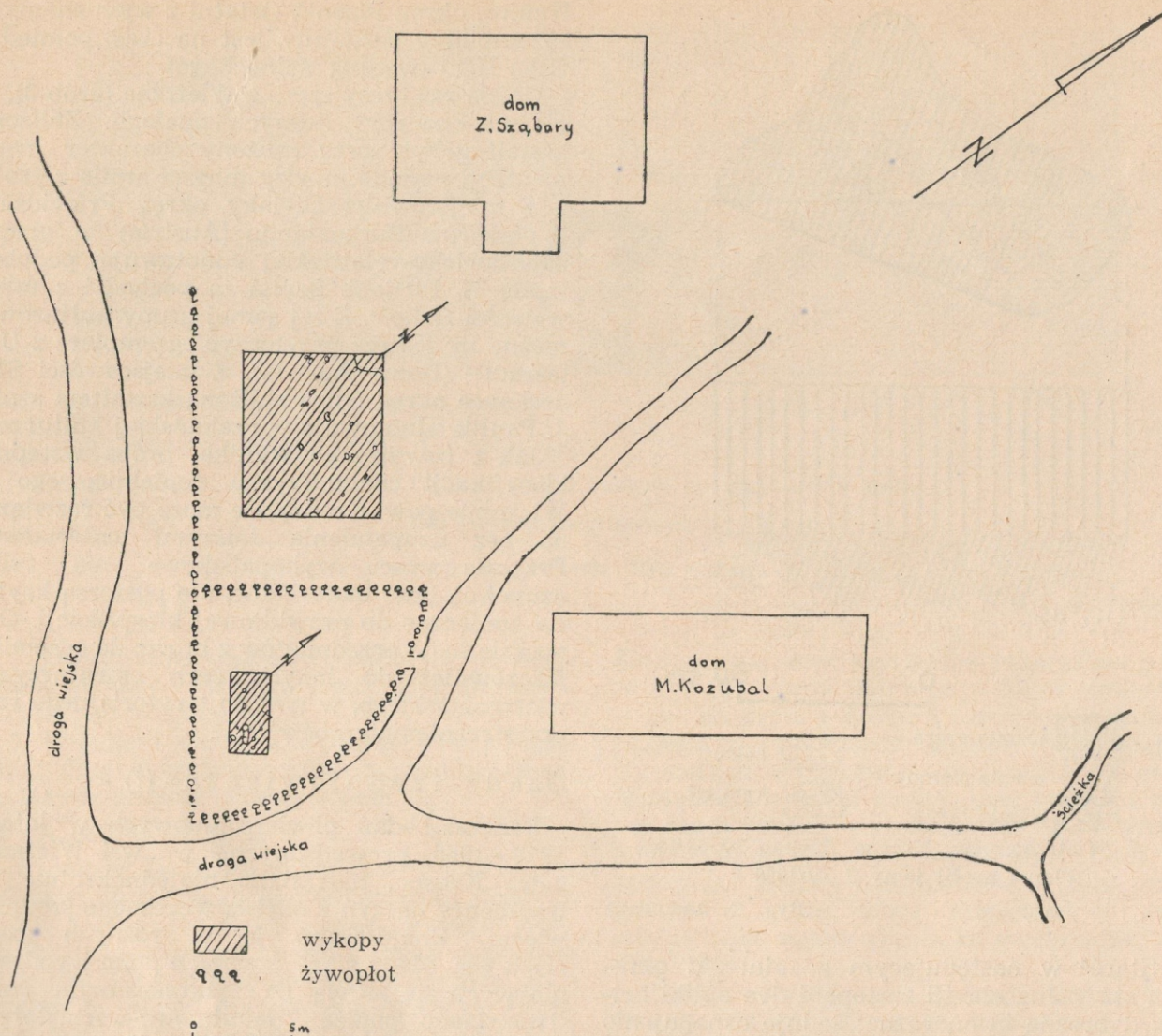
Jak z powyższego wynika, próba wstępnej
klasyfikacji cmentarzyska popielnicowego w
Wietrznie pow. Krosno nie może być rozwiąza-
na bez uzupełnienia dalszymi materiałami.
Przyszłe prace wykopaliskowe nie tylko
uzupełnią ilość materiałów, ale poszerzą kryte-
ria konieczne do prawidłowej klasyfikacji. Od-
nosi się to do przedmiotów z brązu, do ceramiki,
jak również do innych cech cmentarzyska
wietrzańskiego, w tym do terytorialnego roz-
przestrzenienia grobów²².

Osada średniowieczna (?)

Podczas badań powierzchniowych w latach
1953—1965, prowadzonych²³ we wsi Wietrzno
pow. Krosno, natrafiano niejednokrotnie na
fragmenty naczyń z okresu wczesnego średnio-
wiecza. Znajdowano je w różnych czę-
ściach wsi. Ślady szaro-czarnych plam wyodręb-
niających się barwą na zabronowanym polu,
stwierdzono poniżej południowo-wschodniego
stoku góry zwanej Grodzisko²⁴. Na polu tym,
należącym do Jana Firleja stwierdzono nieliczne
drobne ułamki naczyń wczesnośredniowiecz-
nych oraz bardzo drobne fragmenty polepy.
W północno-wschodniej części wsi Wietrzno, na
terenie pola Józefa Marosza, nie tylko że natra-
fiano na dużą ilość naczyń z tego okresu, lecz
podczas badań osady z epoki brązu odsłonięto
również jedną jamę wczesnośredniowieczną.

W centrum wsi fragmenty naczyń wczesno-
średniowiecznych znajdowano w obrębie dział-
łek przyzagrodowych Jana Mazura, Władysła-
wa Czapki, Zofii Szombarowej, Jakuba Pio-
trowskiego oraz w obrębie łąki, należącej do
Katarzyny Kozubal. Szczególnie duża ilość ce-
ramiki odsłonięta była na stoku niewielkiego
wzgórza w obszarze działki należącej do J. Pio-
trowskiego i Zofii Szombarowej. Fragmenty na-
czyń odsłaniane były przede wszystkim podczas
roztopów wiosennych. Należy uzupełnić, że roz-
mywany corocznie stok niszczył warstwę kultu-
rową, która właśnie na tym miejscu zalegała.
Również corocznie ob. Jakub Piotrowski zasy-
pywał uszkodzony fragment szkarpy.

W celu zabezpieczenia wymienionego obsza-
ru przed dalszym niszczeniem, przystąpiono
w 1966 roku do wstępnych badań wykopalisko-
wych²⁵. Ponieważ Jakub Piotrowski w obawie,
by graniczna szkarpa nie uległa podczas badań
zmianie, negatywnie ustosunkował się do pro-

Ryc. 8. Wietrno pow. Krosno. Plan wykopów na osadzie średniowiecznej.

Rys. D. Janowska

jektu wykopalisk, wykopy założono w najbliższym sąsiedztwie. Wykop pierwszy oznaczony I s/1966 o wymiarach 8,00x7,00 m, założono na przyzagrodowej działce Zofii Szombarowej. Wykop drugi oznaczony II s/1966 o wymiarach 4,00x2,00 m ułożono w ogrodzie Marii Kozubal (Ryc. 8).

Wykop I s/1966

W wykopie I s/1966 o wym. 8,00x7,00 m, wydzielono dwie warstwy: a) warstwę humusu, b) warstwę kulturową. Warstwa humusu posiadała różną głębokość wahającą się od 0,35 m do 0,55 m. Niejednakowa jej grubość łączy się z pochyłością terenu, na jakiej założono wykop. Warstwa kulturowa posiadała różną grubość i wynosiła od 0,40 m do 0,60 m. Zawartość warstwy niejednorodna. Materiały wymieszane. Na różnych głębokościach warstwy znajdowały się obok siebie ułamki naczyń kultury łużyckiej (?), ułamki naczyń wczesnośredniowiecznych oraz części naczyń późnośredniowiecznych. Poniżej warstwy kulturowej stwierdzono liczne ślady po kołkach w postaci okrągłych lub eliptycznych zaciemnień. Rysowały się one na tle jasnożółtej ziemi. W zagłębieniach po kołkach stwierdzono ułamki naczyń średniowiecznych.

Wykop II s/1966

W wykopie II s/1966 o wymiarach 4,00x2,00 m stwierdzono i wydzielono tylko jedną warstwę humusową o miąższości od 0,50 m do 0,80 m. Niejednakowa jej grubość łączy się z pochyłością terenu, na jakiej założono wykop. W warstwie tej znaleziono fragmenty polepy oraz pojedyncze ułamki naczyń kultury łużyckiej (?); części naczyń średniowiecznych. Poniżej warstwy kulturowej stwierdzono ślady po kołkach w postaci okrągłych lub eliptycznych zaciemnień, rysujących się na tle ciemnożółtej ziemi.

Wyłącznym materiałem zabytkowym zalegającym w warstwie kulturowej była ceramika i polepa. Ceramika wczesnośredniowieczna prezentowana była przez kilkanaście ułamków naczyń, pochodzących z ich górnych partii. Jak się wydaje, nie ma w niej różnic odnoszących się do tworzywa, jak i cech, które charakteryzowałyby różnice w produkcji. Ułamki naczyń posiadają barwę brązowo-szarą, wewnątrz niekiedy czerwoną. Przełom czarny. Głina z domieszką bardzo dużej ilości drobnego tłucznia. Ornament w formie dookólnych bruzd, pasm żłobków falistych lub falistych żłobków pojedynczych.

Analogiczny charakter ma ceramika publikowana przez A. Żakiego, uzyskana w czasie badań na grodzisku w Wietrznie, pow. Bóbrce²⁶ pow. Krosno, jak również ceramika z grodziska w Trzcinicy²⁷ pow. Jasło. Ewentualnych podobieństw można szukać w niektórych fragmentach naczyń pochodzących z badań na osadzie w Prądkowcach²⁸ pow. Przemyśl.

Ceramika późnośredniowieczna ma bardziej

zróżnicowany charakter. Obok fragmentów naczyń cienkościennych, występują ułamki naczyń grubościennych. Na wewnętrznych, jak i na zewnętrznych ściankach naczyń wyraźnie widoczna technika produkcji związana z kołem szybkoobrotowym. Większość ułamków o powierzchni gładkiej. Barwa szaro-brunatna, wewnątrz różowa lub wewnątrz i zewnątrz różowa²⁹.

Przypisy:

¹ J. Janowski, *Z badań nad osadnictwem kultury łużyckiej w Wietrznie, pow. Krosno*, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1965, Rzeszów 1966, s. 32-35.

² Informacji o nowo odkrytych grobach udzieliła Henryka Patla, pracownik Muzeum w Krośnie. Badania grobu 3 przeprowadzono 1 stycznia 1966 r., grób 4 zabezpieczono w dniu 15 kwietnia 1966 r.

³ Kredyty na wymienione prace przydzieliło Muzeum w Krośnie.

⁴ Badania finansował Wojewódzki Konserwator Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie.

⁵ W związku z tym, że na polu Stanisława Rożnowskiego znajdowano w czasie prac rolnych różne fragmenty naczyń, należy przypuszczać, że mogły to być ułamki naczyń z grobów. Rozmowy prowadzone od kilku lat z właścicielem wymienionego pola, nie przyniosły pożądanego rezultatu. Pole Stanisława Rożnowskiego było objęte siatką arów. Mimo tego wykopy usytuowano tak, by nie objęły one jego parceli.

⁶ J. Janowski, *Z badań nad osadnictwem kultury łużyckiej w Wietrznie, pow. Krosno*, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1965, Rzeszów 1966, s. 32-35.

⁷ Odnosiło się ono przede wszystkim do treści zawartych w artykułach A. Żakiego, omawiających badania wykopaliskowe w Wietrznie, pow. Krosno, z których między innymi wymienić należy: a) *Sprawozdanie z prac badawczych prowadzonych w Wietrznie-Bóbrce, pow. krośnieński i okolicy*, Przegląd Zachodni, R. VII, nr 11-12, Poznań 1951, s. 500; b) *Wietrznów — wczesnośredniowieczny gród graniczny w świetle badań lat 1952—1953*, Wiadomości Archeologiczne, t. XXIV, z. 1-2, s. 4; c) *Badania grodu Wietrznów koło Przełęczy Dukielskiej*, Wierchy, R. XXIII, Kraków 1954, s. 227; d) J. Piaskowski i A. Żaki, *Żelazna siekierka „halsztacka” z grodziska Wietrznów-Bóbrka koło Przełęczy Dukielskiej*, Acta Archaeologica Carpathica, t. III, z. 1-2, s. 177.

⁸ France Staré, *Polmesecne britve iz Jugoslavije*, Arheoloski Vestnik (Acta Archaeologica), t. VIII, z. 3-4, Ljubljana 1957, s. 204.

⁹ Jan Filip, *Pradzieje Czechosłowacji*, Poznań 1951, s. 253.

¹⁰ Jan Łuka, *Importy italskie i wschodnio-alpejskie oraz ich naśladownictwa na obszarze kultury „łużyckiej” okresu halsztackiego w Polsce*, Slavia Antiqua, t. VI, Warszawa—Poznań 1959, s. 35.

¹¹ J. Kostrzewski, W. Chmielewski, Konrad Jażdżewski, *Pradzieje Polski*, 1965, s. 161.

¹² Marek Gedl, *Kultura łużycka na Górnym Śląsku*, Warszawa—Wrocław—Kraków 1962, s. 80.

¹³ Richard Pittioni, *Urgeschichte des Österreichischen Raumes*, Wien 1954, s. 470, ryc. 337, zdjęcie 3.

¹⁴ Richard Pittioni, *op. cit.*, s. 469, ryc. 335, zdjęcie A 3871.

¹⁵ Richard Pittioni, *op. cit.*, s. 458, ryc. 323, zdjęcie 7.

¹⁶ V. Saldová, *Halštatsko-laténské Zárové hroby na pohřebišti v Nynčích u Plzně*, Archeologické rozhledy, Rok VII, z. 5, fot. 280, nr 1, s. 610.

¹⁷ V. Saldová, *op. cit.*, s. 617-618.

¹⁸ Zoja Pivovarová, *Zárové pohrebisko v Diviakoch*, Slovenská Archeologia, t. VII, z. 2, s. 327, tabl. II, rys. 6. Autorka charakteryzuje cmentarzysko w następujący sposób: „Na záver možno charakterizovať pohrebisko v Diviakoch nad Nitricou ako lužicko-

sleziacke s prevažnou väčšinou mladolužických hrobov, datovaných do Reineckeho HA, ktoré korešpondujú s náplňou hrobov mladolužického stupňa pchrebisk na hornej Nitre” (s. 323).

¹⁹ Richard Pittioni, *Urgeschichte des Österreichischen Raumes*, Wien 1954, s. 427, tabl. 299, ryc. 11.

²⁰ Richard Pittioni, *op. cit.*, s. 419, tabl. 292, ryc. 17.

²¹ Józef Paulik, *K Problematike čakanskej kultury v Karpatskej kotline*, Slovenská Archeologia, t. VII, z. 2, Bratislava 1963, s. 302, tabl. 28, rys. 1.

²² Dotychczas przebadane groby wskazują, że pochówki rozmieszczano w różnych, jednak zawsze w stosunkowo dużych od siebie odległościach. Jest to niewątpliwie cecha, którą można by wiązać z próbą określenia charakteru cmentarzyska. Wprawdzie w samej topografii terenu nie zachowały się żadne szczegóły, z których dodatkowo wnioskować można by, że cmentarzysko w Wietrznie było cmentarzem kurhanowym, tym niemniej wniosek taki leży w granicach prawdopodobieństwa. Patrz: J. Janowski, *Z badań nad osadnictwem kultury łużyckiej w Wietrznie, pow. Krosno*, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1965, Rzeszów 1966, s. 34.

²³ Początkowo badania powierzchniowe były prowadzone przez niżej podpisanego. Od roku 1957 tj. od czasu powstania Muzeum w Krośnie systematyczne, coroczne penetracje powierzchniowe we wsi Wietrznów pow. Krosno prowadzono w ramach zajęć Muzeum. Prace te podyktowane były między innymi świadomością, że poza grodziskiem usytuowanym w północnej części wsi, mogła istnieć również osada z tego samego okresu.

²⁴ Grodzisko w Wietrznie znane było miejscowej ludności jako obiekt zabytkowy. W związku z tym Kmetko i Boczar, mieszkańcy okolicy wykonali przed rokiem 1928 plan grodziska w Wietrznie-Bóbrce. Krótkie sprawozdanie z pierwszej wizji lokalnej grodziska, przeprowadzonej w 1928 r., publikuje Roman Jakimowicz „Wiadomości Archeologiczne”, t. XIII, Warszawa 1935. Najwcześniejsze prace konserwatorsko-archeologiczne rozpoczęto 10 sierpnia 1951 r. Wyniki tych badań opublikował w szeregu artykułach kierownik prac archeologicznych tego obiektu A. Żaki.

²⁵ Badania finansowane były przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie.

²⁶ Andrzej Żaki, *Wietrznów — wczesnośredniowieczny gród graniczny w świetle badań lat 1952—53*, Wiadomości Archeologiczne, t. XXIV, z. 1-2, s. 19, tabl. III i s. 25, tabl. V.

²⁷ Antoni Kunysz, *Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na grodzisku w Trzcinicy, pow. Jasło*, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1962, Rzeszów 1962, s. 22, ryc. 7.

²⁸ Piotr Kaczanowski, *Badania ratownicze przeprowadzone na stanowisku wczesnośredniowiecznym w Prądkowcach, pow. Przemyśl*, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1965, Rzeszów 1966, s. 79, ryc. 3.

²⁹ Kierownictwo Muzeum w Krośnie projektuje w latach najbliższych kontynuację badań wykopaliskowych w Wietrznie, pow. Krosno, mając na uwadze konieczność uzyskania źródeł tak do okresu wczesnośredniowiecznego, jak i do zagadnień średniowiecznych. Być może badania wykopaliskowe na osadzie wczesnośredniowiecznej w Wietrznie, pozwolą ustosunkować się do problematyki związku między grodziskiem i osadą.